

ΠΕΡΙΛΗΨΗ 9^{ου} ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Η οπτικοακουστική γλώσσα ενσωματώνει την φιλική γλώσσα μαζί με τις εξελίξεις που φέρνει η τηλεοπτική γλώσσα (τηλεόραση, βίντεο) και την ψηφιακή γλώσσα. Η οπτικοακουστική γλώσσα είναι μια γλώσσα εικόνων και ήχων με το λεξιλόγιό της, τη σύνταξή της, τις σημασίες, τις ελλείψεις και τη γραμματική της. Στην αρχή της ιστορικής του ανάπτυξης ο κινηματογράφος χρησιμοποίησε τους προϋπάρχοντες κώδικες του θεάτρου και της λογοτεχνίας για να διαμορφώσει την κινηματογραφική γλώσσα. Στην συνέχεια μέσα από τους πειραματισμούς μιας σειράς σκηνοθετών-δημιουργών διαμορφώθηκε η οπτικοακουστική γλώσσα όπως την ξέρουμε σήμερα.

Η λειτουργία της μηχανής λήψης στηρίζεται στην **αρχή της ανάλυσης της κίνησης σε μια σειρά στατικών φωτογραφιών** που αποτυπώνονται στο φιλμ διαδοχικά. Η κινηματογραφική αντίληψη της κίνησης βασίζεται στην βιολογική λειτουργία του ματιού που ονομάζεται **μετεϊκασμα**. Στην διάρκεια της κινηματογραφικής λήψης η εικόνα του αντικειμένου αποτυπώνεται σε μια σειρά αυτόνομων εικόνων-φωτογραμμάτων επάνω στο φιλμ. Στην διάρκεια της προβολής οι αυτόνομες εικόνες προβάλλονται με ταχύτητα μεγαλύτερη από την διάρκεια του μετεϊκασματος, 24 εικόνες/ δευτερόλεπτο στο φιλμ και 25 εικόνες/ δευτερόλεπτο στο βίντεο. Έτσι η οπτική εντύπωση κάθε εικόνας αναμιγνύεται με την οπτική εντύπωση της προηγούμενης και της επόμενης δημιουργώντας την αίσθηση της συνεχούς ροής της κίνησης.

Για πολύ καιρό η μηχανή λήψης έμεινε ακίνητη κινηματογραφώντας την δράση μετωπικά όπως στο θέατρο. Η ακινησία αυτή ανταποκρινόταν στο μοναδικό κυρίαρχο σημείο παρατήρησης από την ορχήστρα του θεάτρου της δράσης επάνω στη σκηνή. Πολλοί ιστορικοί του κινηματογράφου συνδέουν την ιδέα της μετακίνησης της μηχανής λήψης με την αρχή της κινηματογραφικής τέχνης. Η μηχανή λήψης σταματά να είναι ο παθητικός μάρτυρας της δράσης και σταδιακά απελευθερώνεται αποκτώντας ολοένα πιο ενεργητικό ρόλο στην αποτύπωση και ερμηνεία της πραγματικότητας

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Πλάνο/ Σκηνή/ Σεκάνς

Το πλάνο αποτελεί την μονάδα της κινηματογραφικής αφήγησης. Η έννοια του πλάνου όπως χρησιμοποιείται στην κινηματογραφική γλώσσα περιέχει ένα βαθμό ασάφειας. Το περιεχόμενο του πλάνου αναφέρεται σε μια ενότητα χώρου ή χρόνου. Έχει όμως τρεις διαφορετικές προσεγγίσεις: α) από την άποψη της λήψης, β) από την άποψη του μοντάζ, της συναρμογής δηλαδή των πλάνων μιας αφήγησης, γ) από την άποψη της απόστασης από το αντικείμενο (μέγεθος πλάνου).

Μια ενότητα χώρου ή χρόνου αποτελεί την σκηνή. Η σκηνή αλλάζει με την αλλαγή του χώρου ή του χρόνου της αφήγησης. Μια σκηνή αποτελείται από ένα ή περισσότερα πλάνα.

Ένας αφηγηματικός κύκλος στον κινηματογράφο ονομάζεται σεκάνς. Πρόκειται για το αντίστοιχο των κεφαλαίων της λογοτεχνίας ή των σκηνών στο θέατρο. Μια σκηνή αποτελείται από μια ή περισσότερες σκηνές.

ΜΕΓΕΘΗ ΠΛΑΝΟΥ

Το μέγεθος του πλάνου καθορίζεται από την απόσταση της μηχανής λήψης από το αναπαριστόμενο αντικείμενο. Όλοι οι τύποι των πλάνων χρησιμοποιήθηκαν πολύ πριν τον κινηματογράφο στις εικαστικές τέχνες (τοπία, πορτραίτα ολόσωμα και μπούστο, κλπ). Στην κινηματογραφική γλώσσα το ανθρώπινο σώμα και οι αναλογίες του σε σχέση με τις αναλογίες του κάδρου είναι το αντικείμενο με βάση το οποίο κωδικοποιούνται τα μεγέθη των πλάνων. Έτσι λοιπόν ανάλογα εάν ολόκληρο ή τμήμα του ανθρώπινου σώματος περιλαμβάνεται στο κάδρο υπάρχει ένα φάσμα πλάνων από το πολύ γενικό έως το πλάνο λεπτομέρειας.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Κινηματογραφική γλώσσα, οπτικοακουστική γλώσσα, κινηματογραφικό κάδρο, πλάνο, σκηνή, σεκάνς, μεγέθη πλάνου, γωνία λήψης, κινήσεις μηχανής λήψης